

Ghost in the Shell

Svět je závislý na moderních technologiích ještě více než dnes a každé narušení řádu může mít nedozírné následky. Major (Scarlett Johansson) vede speciální policejní jednotku, která bojuje proti těm nejhorším kyberzločinům; sama je hi-tech produktem, kombinací robota a člověka. A bojuje s vlastními pochybnostmi... Snímek *Ghost in the Shell* má úctyhodný rodokmen: jde o americký remake japonské

animované adaptace (1995) tamní mangy (komiksu), zásadně inspirované kultovní Scottovou sci-fi *Blade Runner* (1982), natočené podle románu Philipa K. Dicka.

Dny evropského filmu

Festival Dny evropského filmu letos představí padesát snímků. Přehlídku zahájí 6. dubna *Muž tisíce tváří* Alberta Rodrigueze o největší španělské korupční aféře 90. let. Hned tři uváděné filmy vznikly v rámci minoritní české koprodukcce. *Sibiřský deník* vypráví o genocidě Lotyšů v sovětském gulagu, *Ministerstvo lásky* je naopak odlehčenou chorvatskou komedií a slovenská *Pátá loď* připlouvá ověnčena Křišťálovým medvědem z Berlinale. V rámci kulinařského programu bude k snímkům *Červená želva* a *Šíleně šťastná* možné ochutnat něco z francouz-

Sibiřský deník

ské a italské kuchyně, chybět nebude ani tematický blok K věci – tentokrát věnovaný dětem a dospívajícím. Festival potrvá v Praze do 13. dubna, poté se přesune do Brna a dalších regionů.

Mistr českého hororu vystavuje

Josef Bolf (45) patří k nejpozoruhodnějším malířům své generace, jeho obrazy plné poraněných dětí a dalších strašidelných výjevů se dobře prodávají i za hranicemi. Nová Bolfova díla plná emocí jsou nyní k vidění v Galerii Václava Špály. Malíř, jehož žena je také výtvarnicí, se před

Černý kůň

MAREK ŠINDELKA

spisovatel, nominován na Magnesii Literu za prózu *Únava materiálu*

Těším se, až budu mít čas dočíst knihu Václava Jamka *Na onom světě se tomu budeme smát*. Fejetony z let 2005 až 2016 představují nekompro-

časem přestěhoval z bývalé fabriky do nového ateliéru v centru Prahy a stal se otcem, návštěvníci mohou tedy posoudit, co to s jeho dílem udělalo. Podle autora je teď o něco veselejší než dříve...

Alenčina dobrodružství v kraji divů a za zrcadlem

Anglická a už dávno i světová klasika Lewise Carrola vychází v češtině od roku 1903, teprve třetí překlad (Jaroslav Čižák, 1931) si troufl i na druhý díl. Po Aloysu a Haně Skoumalových, jejichž počestění *Alenky* z roku 1961 je stále reeditováno (to Čižákovy ostatně také), předložil nyní nový překlad Jiří Žák. Jeho *Alenčina dobrodružství v kraji divů a za zrcadlem* přináší nejvíce odlišností ve verších a také ve jménech postav: pro Carrolova Jabberwockyho vymyslel Čižák jméno Žvahlav, Skoumalovi se vytykali s Tlachapou-dem a teď je to Pidlovous. Humpty Dumpty měl po třicet let českou podobu Hupity Dupity, pak přišla varianta Valihrach, nyní Bařtipán. Která *Alenka* nakonec zvítězí? Rozhodnou čtenáři a čas.

misní rentgen polistopadové společnosti. Lze jej číst mnoha způsoby: jako komedii, filozofický esej nebo jako slovník. Především jsou ale nemilosrdnou rekapitulací zdejší politické frašky, hromadným portrétem všech našich furiantů a ponocných ve vládnoucích funkcích, svěbytným heslářem jedné epochy.

POD LUPOU

OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY

Odvážné mosty přes strmé soutěsky, tunely provrtávající horské masivy a jiné směle inženýrské stavby dodávají balkánským železničím stále odér romantiky, posilovaný historikami o záškodnických akcích jugoslávských partyzánů. Všechna čest slavné *Vraždě v Orient expresu* (natočené 1974 a odehrávající se v roce 1930), ale Balkán, vlaky a film k sobě definitivně patří právě kvůli druhé světové válce. Například na natáčení monumentální *Bitvy na Neretvě* (1969) se díky štědrému rozpočtu osobně schválenému Titem sjely hvězdy jako Orson Welles, Yul Brynner, Sergej Bondarčuk nebo Franco Nero plus deset tisíc vojáků. Režisér Veljko Bulajić měl tolik peněz, že skutečný most přes Neretvu dal vyhodit do vzduchu hned dvakrát. Jiný jugoslávský most se bojí také v *Oddílu 10 z Navarone* (1978) za účasti Harrisona Forda, Carla Weatherse a nepostradatelného Franca Nera.

Vlaky průběžně „hrají“ ve filmech Emira Kusturici, který minulý týden na Febiofestu převzal cenu Kristián za přínos světové kinematografii. Třeba jeho *Život je zázrak* (2004) se točí kolem staničky v horách, kudy má vést trať mezi Bosnou a Srbskem. Jenže přijde válka (1992) a zastávka se stane hromosvodem její divokosti i absurdity. Po ospalé trati najednou jezdí vagony plné vojáků a těžké techniky, kokain se šňupe z jedoucího vlaku přímo z kolejí a trať symbolicky ucpe nešťastně zamilovaná oslice.

Na Febiofestu měla obrovský úspěch srbsko-chorvatská komedie *Deník strojuvůdce* (2016), již uvedli režisér Miloš Radović a herec Lazar Ristovski (představitel hlavní role v Kusturicově *Undergroundu*, 1995). Projekce byly bleskově vyprodány, jedna se přidávala. Ristovski hraje šedesátitřítka Ilju, který je stejně jako jeho předkové strojuvůdce a jenž za celou kariéru přešel osmadvacet lidí. Jedním z nich mohl být i sirotek Sim, jehož mašinfíra adoptoval a teď mu životní dráhu na dráze rozmlouvá.

Deník strojuvůdce se v distribuci připojil k bulharsko-řecké frašce *Glory* (2016) Kristiny Grozevy a Petara Valchanova. Jejím smutným hrdinou je ajzboňák Canko, jenž svou poctivostí (vrátí velkou sumu nalezených peněz) dá do pohybu fatální soukolí událostí. Do pomyslného balkánského filmového klubu FC Lokomotiva patří namátkou i tragikomédie *California Dreamin'* (*Bez konce*) (2007), stojící u počátku takzvaného „rumunského filmového zázraku“. Inspiroval ji incident z roku 1999, kdy vlak vezoucí americké radarové vybavení do Kosova uvázl v zapadlé rumunské vesničce. Spojení vlaků a filmu má oscarový „štempl“ také u nás; svezou se s ním i naši mladí tvůrci?

Vojtěch Rynda

Foto: 1. Outnewch, 2. Evropský film, 3. ČTK/Vít Šimánek, 4. archiv, 5. Jakub Stadler